

Ileana BERLOGEA

*Relativitatea
pirandelliană
transformată în cea
mai nobilă emoție
estetică*

Ori de câte ori am avut prilejul să văd un spectacol cu o piesă de Pirandello, m-a interesat modul în care ideile marelui scriitor au prins viață scenică, devenind nu numai imagini, ci mai ales emoție, sentimente, înfiorată bucurie intelectuală și estetică. Nu am văzut decât pe casete montările lui Giorgio Strehler, mai ales marele său spectacol cu *Uriașii munților*, dar am văzut-o pe Anna Proclemer în *Cum mă vrei tu*, spectacolul lui Giorgio de Lulo cu *Șase personaje în căutarea unui autor*, după cum și cele realizate de Cătălina Buzoianu la noi, la Teatrul Mic sau la Bulandra, apreciind jocul cu măștile, cu oglinzile, topirea granițelor dintre vis și realitate.

La noua montare a lui Vlad Mugur m-am dus cu nestăpânită nerăbdare și imensă curiozitate. Oare cum a rezolvat regizorul această stranie piesă, cu un final ce ne lasă fără răspuns și pe noi spectatorii, nu numai societatea bârfitoare, sâcâitoare, indiscretă din micul orășel sicilian unde au poposit *Domnul Ponza* și *Doamna Frola*.

Cu măiastra-i inventivitate și sensibilitatea-i cunoscute, întărite odată cu trecerea anilor nu numai de experiență și autentic profesionalism, ci și de meditații din ce în ce mai adânci pe marginea condiției umane și a funcției actorului, Vlad Mugur a creat un spectacol pe care nu-l pot numi altfel decât „excepțional”, o autentică sărbătoare a teatrului.

Teatrul Național din Craiova – *AȘA E DACĂ VI SE PARE* de Luigi Pirandello. Regia artistică: Vlad Mugur. Decoruri: Lia Manțoc. Măști: Ilona Jaro Varga. Asistent regie: Tudorel Petrescu. Cu: Valer Dellakeza, Magda Mugur, Sorin Leoveanu, Gabriela Baci, Valeriu Dogaru, Natașa Raab, Anca Dinu, Mirela Cioabă, Valentin Mihali, Josefina Stoia, Angel Rababoc, Theodor Marinescu, Constantin Cicort, Tudorel Petrescu, Marian Politic.

Data premierei: 16 octombrie 1999.

Avându-i drept colaboratori pe Helmut Stürmer pentru decoruri, pe Lia Manțoc – costume și pe Ilona Jaro Varga pentru măști, regizorul a creat o montare în care ideile prind viață și devin emoții, realitatea se topește în vis, și visul este un coșmar grotesc. *Lamberti Laudisi*, interpretat cu ironie și imens amuzament de către Valer Dellakeza, un comentator lucid, o replică a unui cor antic dintr-o dramă satirică în care satirii au devenit purtătorii înțelepciunii, dar și ai batjocurei. Acțiunea se petrece în Italia, numele sunt italienești și mentalitatea la fel, dar tendința a fost aceea de a scoate întâmplările în afara timpului și a spațiului, dezbătând un adevăr al condiției umane, Ilmita cunoașterii noastre

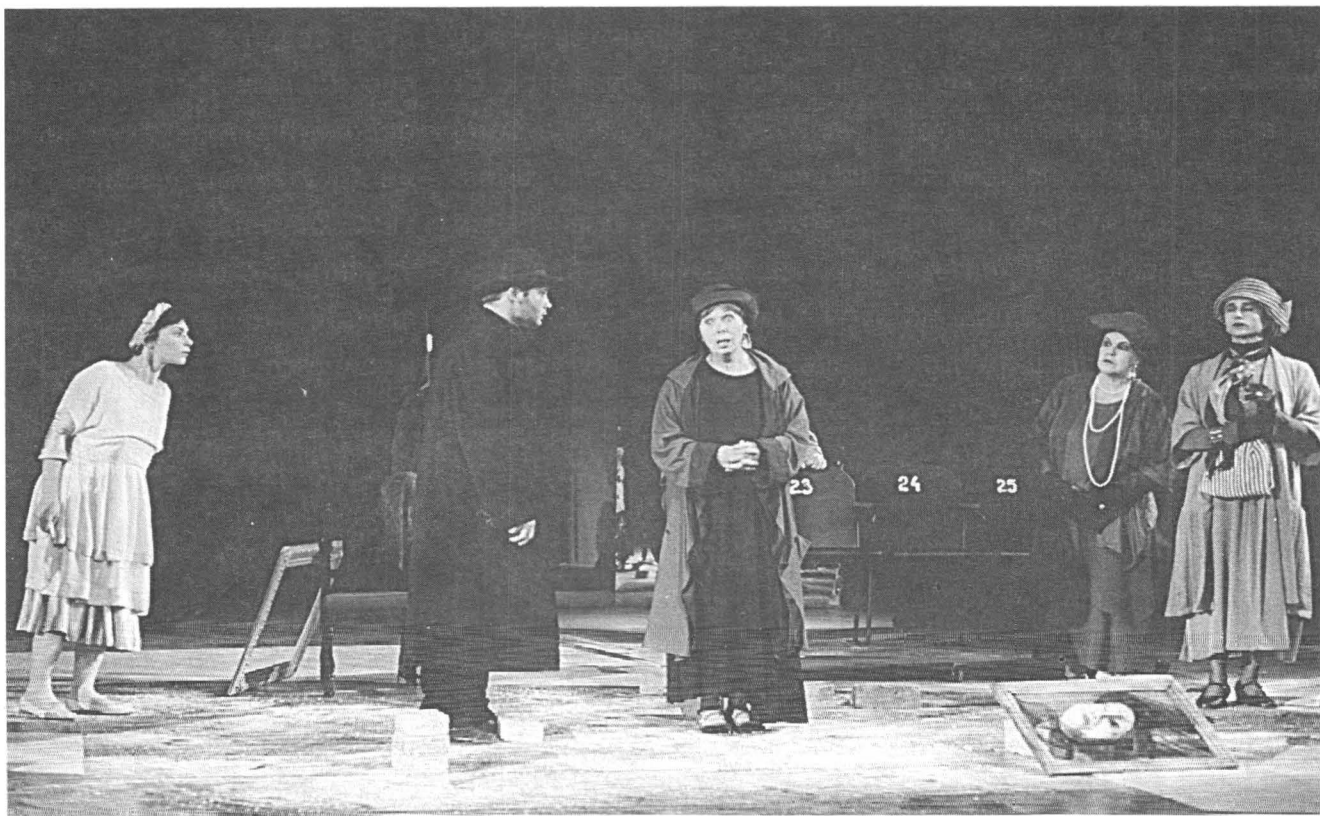
în ciuda dorinței și a pretențiilor de a ști totul.

Un joc de draperii roșu închis din care apar personaje sau dispar topindu-se între faldurile de velur, în prima parte a spectacolului, lasă loc, după pauză, unui salon spațios, dar la fel de impersonal, elementele de reconstituire contrastând din ce în ce mai mult cu incertitudinile eroilor, cu imposibilitatea lor de a ști cine este *Domnul Ponza*, cine este soția lui, *Doamna Ponza*, venită numai în final – cu chipul și ținuta demnă și sigură a Gabrielei

Baciu – pentru a le spune curioșilor că ea este și fiica *Doamnei Frola*, dar și ce-a de a doua soție a *Domnului Ponza*.

Cu excepția *Doamnei Frola*, jucată cu seriozitate de Magda Mugur și a *Domnului Ponza* căruia Sorin Leoveanu, noul angajat al Naționalului din capitala Băniei, i-a dat un plus de mister și o gravitate emoționantă, dar și ambiguă pentru că nu știm dacă suferă sau își bate joc de societatea curioșilor și indiscreților, în rest toți actorii au creat personaje aflate între

real și grotesc, între adevăr și tragicomic. Valeriu Dogaru, *Consilierul Agazzi*, încearcă să-și păstreze un aer grav și serios, contrastând cu Natașa Raab care a pus accentul, în interpretarea soției lui, *Doamna Amalia*, pe curiozitatea ei, pe disponibilitatea, pe dorința categorică de a ști tot ceea ce se întâmplă în oraș. O secondează perfect, ca oglindă fidelă Anca Dinu în *Dina*, fiica lor, o *Doamnă Amalia* în perspectivă. Jocul personajelor dublate, multiple în oglinzi continuă. *Cini*,

interpretată cu temperamentul ei exploziv de Josefina Stoia și *Doamna Neni*, prietena ei, realizată în travesti cu un amuzament carnavalesc de Angel Rababoc. Gălăgioasa *Doamnă Sirelli*, căreia Mirela Cioabă i-a dat forța și temperamentul ei, se oglindește în soțul ei, *Domnul Sirelli*, interpretat cu reală autoironie de către Valentin Mihali. Theodor Marinescu a zugrăvit un servitor misterios, un fel de „Meneur du jeu”, un „Știe-tot”, „Vede-tot”, cu voce gravă, cu tendințe regizorale de aranjare a eroilor în scenă, de distribuirea rolurilor. La fel și *cei doi domni*, Tudorel Petrescu și Marian Politic, personaje identice sau mai degrabă erou dedublat, repetând parcă jocul oglinzilor – real – din scenă, menite să-l multiplice pe *Lamberto Laudisi*, Valer Dellakeza fiind singurul care nu are nevoie să aibă o dublură, pentru că devine el însuși dublura lui, jucând-l și pe *Prefect*.

Momentele hazlii, comicul de situații sau cel de caracter se alătură gravității, pentru a redeveni rizibil în clipa următoare. Un mare spectacol, aceasta este!

Valer
DELLAKEZA
și
Sorin
LEOVEANU

Foto:
Dorian
DELUREANU